

Sygn. akt IV Ua 19/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

29 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Renata Żywicka**

Sędziowie: SSO Grażyna Borzestowska

SSO Alicja Romanowska (spr.)

Protokolant : st. sekr. sądowy Łukasz Szramke

po rozpoznaniu w dniu **29 listopada 2013 r.** w Elblągu

na rozprawie

sprawy z odwołania **P. C.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.**

z dnia **24 stycznia 2013r.** znak:(...)**S**

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia **18 kwietnia 2013 r.**, sygn. akt **IVU 120/13**

zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzję i przyznaje wnioskodawcy P. C. prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 08 stycznia 2013r do dnia 06 lutego 2013r.

Sygn. akt IV Ua 19/13

UZASADNIENIE

Ubezpieczony P. C. wniósł do Sądu Rejonowego w Elblągu odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. z dnia 24 stycznia 2013 r. znak: (...), mocą której odmówiono mu prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 8 stycznia 2013 r. do dnia 6 lutego 2013 r.

W uzasadnieniu odwołania podał, że nie zgadza się z treścią zaskarżonej decyzji, która jest dla niego krzywdząca.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że ubezpieczony ma ustalone prawo do emerytury wojskowej, a więc na podstawie przepisu art. 13 ustawy zasiłkowej prawo do zasiłku chorobowego mu nie przysługuje.

Sąd Rejonowy w Elblągu wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2013r w sprawie IV U 120/13 oddalił odwołanie ubezpieczonego i zasądził od ubezpieczonego na rzecz pozwanego organu rentowego kwotę 60zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Rozstrzygnięcie oparto o następujące ustalenia i rozważania;

Ubezpieczony P. C. ma ustalone prawo do emerytury z (...) na podstawie ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.

W okresie od dnia 1 listopada 2012 r. do dnia 31 grudnia 2012 r. podlegał do obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego z tytułu zatrudnienia w (...) Spółka z o.o. w E..

W okresie od dnia 8 stycznia 2013 r. do dnia 6 lutego 2013 r. ubezpieczony był niezdolny do pracy.

Sąd Rejonowy wskazał ,że stan faktyczny w niniejszej sprawie jest niesporny i wynikał z niekwestionowanych przez strony dokumentów załączonych do akt sprawy.

Podstawą sporu jest sposób interpretacji przepisu art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2005 r. Nr 31 poz. 267 z późn. zm.) - nazywanej dalej ustawą zasiłkową.

1

Zgodnie z tym przepisem zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy ma ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd I instancji podzielił stanowisko organu rentowego co do sposobu interpretacji przepisu art. 13 ustawy zasiłkowej.

Zgodnie z treścią przepisu art. 1 ust. 1 ustawy zasiłkowej świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą przysługują osobom objętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (obecnie t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74, z późn. zm.).

Przepis ten w sposób jednoznaczny wskazuje na to, jakiego rodzaju stosunków dotyczy niniejsza ustawa oraz nabywanie praw do jakiego rodzaju świadczeń reguluje.

Wyraźnie z tego wynika, że zakres regulacji tej ustawy ogranicza się co do zasady do ubezpieczeń społecznych określonych ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych, wśród których wyróżnia się ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe.

W ustawie o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa brak jest definicji emerytury. Przepis art. 13 ustawy nie ogranicza jednak tego pojęcia do świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Również przepis art. 3 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin definiuje pojęcie emerytury jako emerytury wojskowej, zaś przepis art. 11 ustawy odsyła w sprawach nieuregulowanych w ustawie do ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zasiłek chorobowy przysługuje osobie, która z powodu niezdolności do pracy pozbawiona jest środków na utrzymanie. Prawo do zasiłku chorobowego wyłączone jest w przypadku gdy osoba niezdolna do pracy ma inne źródło dochodu np. emeryturę.

W ocenie Sądu Rejonowego, wnioskodawcy nie przysługuje prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia ponieważ prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia wynika z konieczności zapewnienia byłemu ubezpieczonemu środków utrzymania gdy z powodu choroby nie może podjąć zatrudnienia.

Z uwagi na fakt, że ubezpieczony jest uprawniony do emerytury wojskowej prawo do zasiłku chorobowego w okresie pobierania emerytury mu nie przysługuje.

Przeciwna konstatacja, zdaniem Sądu I instancji, prowadziłaby do dyskryminacji emerytów otrzymujących świadczenia z ubezpieczenia społecznego i niczym nieuzasadnionego faworyzowania emerytów pobierających świadczenia z (...).

2

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy orzekł jak w sentencji wyroku, działając w tym zakresie na podstawie przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie przepisu art. 98 k.p.c. wzw. z art. 108 k.p.c. i par. 11 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Apelację od wyroku złożył ubezpieczony P. C., który zaskarżył wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie zasady równego traktowania i wniósł o jego zmianę i przyznanie mu prawa do zasiłku chorobowego za okres od 8 stycznia do 6 lutego 2013r. Pozwany wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie i musiała skutkować zmianą zaskarżonego wyroku

W pierwszej kolejności wskazać należy, że sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Pogląd ten został powszechnie przyjęty w orzecznictwie. Apelacja nie jest środkiem zaskarżenia o charakterze tak sformalizowanym jak skarga kasacyjna, a to oznacza, że zarzuty naruszenia zarówno prawa materialnego, jak i prawa procesowego nie muszą być przez stronę zgłoszone w ramach usystematyzowanych podstaw zaskarżenia i z powołaniem się na konkretny przepis prawa procesowego, czy prawa materialnego, naruszony w toku postępowania lub w związku z subsumpcją.

Dlatego też Sąd Okręgowy uznał, mimo że apelujący wprost nie podniósł takiego zarzutu, iż w przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy dokonał błędnej wykładni prawa materialnego tj art. 13 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa .

Art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa stanowi o nieprzysługiwaniu prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego ze względu na ustalone na rzecz osoby niezdolnej do pracy prawo do emerytury.

Zdaniem Sądu Okręgowego, pojęcia "emerytura" ujętego w tym przepisie nie należy utożsamiać z emeryturą przysługującą na podstawie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, nazwanej "emeryturą wojskową" i

3

przysługującą z budżetu państwa; odpowiada ono tylko emeryturze przewidzianej w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Odczytanie art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy w sposób zaprezentowany przez organ rentowy, a następnie Sąd I instancji nie da się pogodzić przede wszystkim z jego wykładnią literalną. Charakter prawa ubezpieczeń społecznych, jako zawierającego zbiór przepisów bezwzględnie obowiązujących, nakazuje nadawanie wskazanym art. 13 ust. 1 ustawy przyczynom odmowy prawa do zasiłku chorobowego bez ekwiwalentu w składce tylko takie znaczenie, jakie wypływa z jego tekstu. Określenie "emerytura", którym się posługuje, nie może być uznane za pojęcie zbiorcze, obejmujące wszystkie świadczenia przyznawane z tytułu wieku i (lub) wysługi nie tylko z ubezpieczenia emerytalnego, lecz także w postaci świadczeń zabezpieczeniowych z budżetu, jakim jest "emerytura wojskowa" i nie jest tożsame z tym pojęciem.

Identyfikacja tych świadczeń jest wykluczona, co dostrzegł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 stycznia 2012 r. (II UK 168/11, OSNP 2012 nr 23-24, poz. 297), wyraźnie odróżniając rentę z tytułu niezdolności do pracy przyznawaną na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od policyjnej renty inwalidzkiej. W orzeczeniu tym Sąd Najwyższy wskazał w szczególności na odmienne przesłanki i źródło finansowania świadczenia zaopatrzeniowego przyznawanego na podstawie art. 19 w związku z art. 20 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tekst jedn.: Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67 z późn. zm.). Te same argumenty można przytoczyć dla odróżnienia emerytury z funduszu emerytalnego i świadczeń z ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych.

Podobnie w wyroku z dnia 18.02.2013r w sprawie IIUK 196/12 Sąd Najwyższy przyjął, że prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia wyłączone jest tylko w tych okolicznościach, które wyczerpująco i wyraźnie określone zostały w art. 13 ust. 1 ustawy z 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Nie została w nim wymieniona emerytura wojskowa, więc pobieranie tego świadczenia nie uzasadnia zastosowania art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego.

Rezultat wykładni językowej potwierdza wykładnia systemowa, uwzględniająca brak jakiegokolwiek związku normatywnego między wskazanymi systemami, a także zasady techniki prawodawczej, wskazujące, że w ustawie nie zamieszcza się przepisów, które regulowałyby sprawy wykraczające poza wyznaczony przez nią zakres podmiotowy, czyli regulowane w niej stosunki oraz krąg podmiotów, do których się odnosi (por. § 3 ust. 2

4

załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej", Dz. U. Nr 100, poz. 908). Wykluczone jest więc, by ustawodawca w ustawie regulującej stosunki ubezpieczenia chorobowego, odwołując się do pojęcia "osoby mającej ustalone prawo do emerytury", sięgał do jakiegokolwiek innej definicji świadczenia przysługującego na podstawie innych przepisów, niż określenie emeryta w art. 4 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jako osoby mającej ustalone prawo do emerytury, w tym do emerytury częściowej.

Jeżeli ustawodawca odwołuje się w art. 13 ust. 1 ustawy zasiłkowej do świadczeń z ogólnie pojętego zabezpieczenia społecznego lub budżetu, to wyraźnie o nich stanowi, jak w art. 13 ust. 1 pkt 4 ustawy. Z art. 95 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wynika - jako zasada prawa ubezpieczeniowego regulująca zbieg prawa do świadczeń - prawo do pobierania jednego świadczenia (wyższego lub wybranego przez uprawnionego). Zasada ta dotyczy zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych (por. art. 95 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach oraz art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych), nie ma jednak zastosowania do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego, których w systemie zabezpieczenia emerytalnego wojskowych nie przewidziano.

W konsekwencji prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia wyłączone jest tylko w tych okolicznościach, które wyczerpująco i wyraźnie określone zostały w art. 13 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Nie została w nim

wymieniona emerytura wojskowa, więc pobieranie tego świadczenia nie uzasadnia zastosowania art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego.

Mając to na względzie, Sąd Okręgowy na mocy art. 386 par 1 k.p.c zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję i przyznał ubezpieczonemu P. C. prawo do zasiłku chorobowego za sporny okres tj. od 8 stycznia do 6 lutego 2013r.